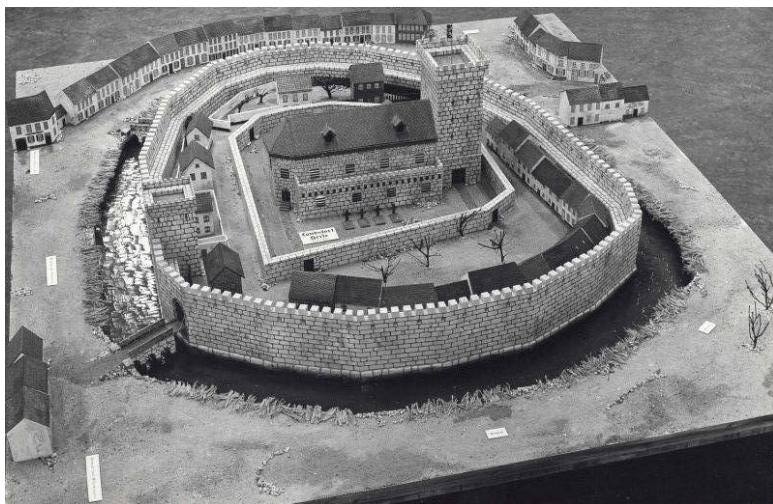

»HART VAN HEERLEN«

Informatiebulletin nr 15

***6^e jaargang
november 2014***

HEEMKUNDEVERENIGING HEERLEN STAD

vóór en dóór Heerlenaren met hart voor Heerlen

Van de redactie

Voor u ligt de 15^e editie van het verenigingsblad. In de aanloop naar de ledenbijeenkomst van 18 november willen wij u over een aantal onderwerpen informeren.

De vereniging krijgt eindelijk een gezicht maar dan wel in de vorm van de facebookpagina. "heemkundeheerlenstad" De achterliggende redenen kunt in het eerste artikel lezen.

Het ontstaan van het station van Heerlen en de voorloper van de NS; de Nederlandsche Zuider-Spoorweg Maatschappij, komen aan de orde in een artikel van Jan Halmans.

De werkgroep Foto en Film stelt zich voor met een kort artikel van Ton Roijen. Hij licht toe waar de werkgroep mee bezig is. Ook krijgt u een beter beeld wie deze leden zijn.

Via de dochter van Loes Loffeld ontvingen wij postuum het derde deel van het oorlogsdagboek van de grootvader van Loes, de heer C.L. Loffeld. Deel I en II verschenen in editie nr. 14 van dit blad in augustus. Voor personen die de oorlog niet (of niet bewust) hebben meegemaakt geeft dit een indringend beeld van de periode 10 november 1944 tot 5 mei 1945. Indringend omdat de oorlog met de komst van de bevrijder nog niet direct was afgelopen, maar ook van de materiële schade, de schaarste en het persoonlijke leed.

Met komende ledenbijeenkomst op 18 november wordt met de verspreiding van de kalender 2015 aan de leden begonnen. Een korte blik achter de schermen van de totstandkoming van de kalender door Ton Roijen.

Heerlen november 2014
Leo Franck

Facebook

U zult zich waarschijnlijk afvragen wat doet een zo modern woord in een blad van een historische vereniging. Ook al zijn wij een vereniging die de historie bestudeert, dat wil nog niet zeggen dat het een stoffige ouderwetse vereniging is. Nee, ook de heemkundevereniging gaat met de tijd mee.

Facebook is een uitstekend medium om zich op internet te presenteren. U zult nu denken maar de vereniging heeft toch al een website. Een facebookpagina biedt echter andere mogelijkheden en dan moet u denken aan interactie. Op een facebookpagina plaats men artikeltjes en foto's waarop de lezer kan reageren. Op deze manier hebben we een forum waar we van gedachte kunnen wisselen. Nu weet het bestuur ook dat de meeste leden niet zo bedreven zijn met een computer laat staan met facebook. De pagina is ook meer gericht op een jonger publiek. De gemiddelde leeftijd van onze leden is hoog en wij denken op deze manier meer aansluiting bij of aandacht van jongere mensen te krijgen, want geschiedenis is niet alleen voor oude mensen.

De facebookpagina heet **“heemkunde heerlen stad”**. Deze lange naam is gekozen om ons te onderscheiden van ander facebookpagina's die ook de historie van Heerlen als onderwerp hebben. Als embleem voor de facebookpagina hebben we niet een foto van het gezicht van het knapste lid genomen maar een afbeelding van de kern van Heerlen Stad.

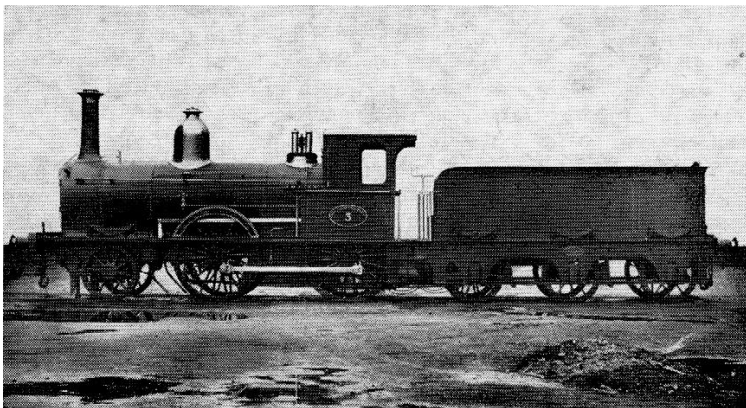

Station Heerlen.....

.....en de Nederlandsche Zuider-Spoorweg Maatschappij.

Op 30 april 1896 reed een feestelijk versierde locomotief met 5-personeerrijtuigen van de Staatsspoorwegen van Sittard naar Heerlen om verder te gaan via Schaesberg/Landgraaf naar Herzogenrath Duitsland.

De locomotief was een nr. 52 type 1b van de Staatsspoorwegen. Gebouwd in 1866 bij Beyer Peacock & Co, Ltd in Manchester.

Dit vond plaats na jaren van vergaderen, uitstellen en afwijzen omdat er niet genoeg subsidies ter tafel kwamen.

Zo was de situatie toen Henri Sarolea zich in 1887 in Heerlen vestigde. Hij was op 18 januari 1844 in Maastricht geboren en had een opleiding werktuigbouwkunde in Delft genoten met als specialisatie spoorwegbouw. In het toenmalige Nederlands-Indië had hij onder leiding van Ir. J.L. Cluysenaer – die later directeur werd van de Staatsspoorwegen – ruimschoots ervaring opgedaan met het aanleggen van spoorwegen. Hij begon met het ontwerpen van een verbinding van Heerlen naar Herzogenrath (Duitsland) en van Heerlen naar Sittard.

Op 1 juni 1888 werd door Sarolea de concessie aangevraagd en op 24 mei 1889 werd deze concessie door de minister verleend voor het deel op Nederlands grondgebied.

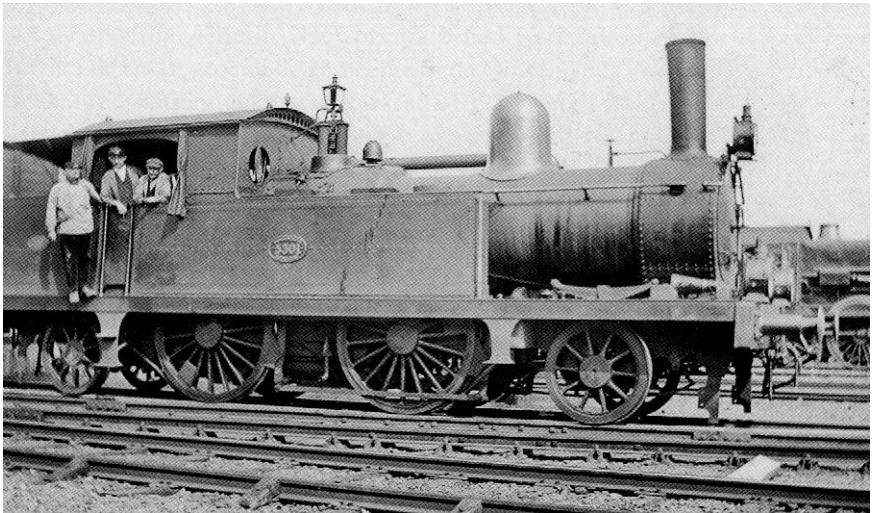
Uit de aanvraag bij de provincie blijkt, dat de totale kosten voor de aanleg 1,2 miljoen gulden waren, waarvan fl. 900.000,- door de Staatsmijnen betaald werden. De gemeenteraad van Heerlen had in 1889 een bedrag van fl. 60.000,- beschikbaar gesteld en er volgde nog meer subsidie, zoals van de Provinciale Staten fl. 150.000,--. Ook werden de aan de spoorlijn aangesloten gemeentes benaderd om mede te subsidiëren. De Staatsmijnen gingen de lijn exploiteren. Zodoende kon er op 27 september 1890 in Maastricht een vergadering plaats vinden, waarbij besloten werd een vennootschap op te richten met de naam “Nederlandsche Zuider-Spoorweg Maatschappij”. Deze maatschappij zou de concessie van Sarolea overnemen.

De Staatsspoorwegen maakten bekend dat zij op 1 januari 1899 de spoorweg Sittard-Heerlen-Herzogenrath zouden kopen. Daarmee kwam er een einde aan de Nederlandsche Zuider-Spoorweg Maatschappij. De N.Z.S.M was gevestigd in het gebouw vlak naast de overweg. De ouderen onder ons zullen dat gebouw nog wel gekend hebben.

Alle stations langs de lijn Sittard-Herzogenrath werden door de Heerlense aannemer J. Ubachs (1857-1937) gebouwd. Wie het tweede stationsgebouw in Heerlen heeft gebouwd is mij niet

bekend.

De foto van het in aanbouw zijnde nieuwe station in 1912 met het aanwezige personeel. Op spoor 2 staat een tender-loc –is een loc zonder losse tender- uit de serie 531-545 S.S. asindeling 1b1, gebouwd in 1907 door Hohenzollern A.G. für Locomotivbau Düsseldorf-Gravenberg.

Het mooie tweede station is rond 1984 afgebroken en de gemeente Heerlen nam niet eens de moeite de prachtige stationstoren te behouden, al was het maar als aandenken. Wel bouwde men het derde station met een onderdoorgang naar de perrons. Inmiddels is dit ook weer verleden tijd door de bouw van het “Maankwartier”.

Station Heerlen begin jaren dertig. Links een autobus van de gemeentelijke Autobusdienst. Geheel rechts het “oude” station.

Jan Halmans 2014

Werkgroep Foto & Film

De Heemkundevereniging Heerlen Stad bestaat uit enkele kleinere werkgroepjes, die ieder voor zich bezig zijn met een facet van de Heemkunde.

Deze werkgroepjes zijn de Werkgroep Bebouwing & Bewoners, de Werkgroep Heerlense Ondernemersfamilies en de Werkgroep Foto & Film.

De Werkgroep Foto & Film vond het weer eens tijd worden om wat meer over zichzelf te publiceren. Deze werkgroep bestaat uit de leden: Ad Derks, Jan Dooijeweerd, Jan Halmans, André Hoenen, Lei Ritzen en Ton Roijen.

De Werkgroep komt iedere eerste dinsdag van de maand van 13.30 uur tot 16.00 uur bij elkaar in Zorgcentrum Douvenrade, Valkenburgerweg 1. Gedurende deze middag worden de nieuwe aanwinsten besproken, beoordelen zij de reeds ingescande foto's en ander materiaal en worden er nog veel (oude) weetjes uitgewisseld, anekdotes verteld, kortom niet alleen een doe-middag maar ook een aangenaam samenzijn. Ook draagt de Werkgroep bij aan het tot stand komen van het verenigingsbladje.

Daarnaast zijn enkele leden elke maandagavond in Douvenrade aan het werk. Deze leden inventariseren het archief, scannen foto's, zoeken interessante krantenartikelen uit en verwerken de nieuwe aanwinsten.

Sinds kort behoort het maken van de Jaarkalender ook tot een van de taken van de Werkgroep.

Om te proberen regelmatig nieuw “materiaal” te krijgen wordt er diverse malen in het Limburgs Dagblad en de Limburger onder de rubriek Wegwijs een oproep gedaan aan iedereen die nog spullen (over) heeft over Heerlen in welke vorm dan ook om deze aan de Heemkundevereniging beschikbaar te stellen, dan wel in bruikleen te verstrekken. Vaak levert zulk een oproep interessante artikelen en bijzondere foto's op.

Helaas is het wel zo dat vanwege de onderbezetting van de Werkgroep wij niet alles kunnen doen wat we graag zouden willen. Waar de Werkgroep op zoek naar is zijn mensen die wat meer in het veld bezig zijn. Bijvoorbeeld met het fotograferen van de binnenstad, het aangaan van bredere contacten waardoor onze naamsbekendheid in Heerlen kan gaan toenemen. Het organiseren van fototentoonstellingen, foto- en/of filmpresentaties.

Mocht u na het lezen van bovenstaand artikel belangstelling hebben in de Werkgroep, schroom dan niet om eens op een maandagavond of de eerste dinsdagmiddag van de maand bij Douvenrade vrijblijvend binnen te wippen om met eigen ogen eens te zien wie, wat, hoe en waar. Contact opnemen met het secretariaat via het e-mailadres (info@heemkundeverenigingheerlenstad.nl.) kan natuurlijk ook.

Wie weet tot ziens!!

2014 Ton Roijen

Oorlogsdagboek C.L. ROFFELT- Heerlen deel III

(verzonden 15 November, aangekomen Gemert 17 November)

10 November. Er zijn 40 Franche vrachtauto's met levensmiddelen uit Frankrijk aangekomen. De auto's droegen borden met het opschrift: La Bretagne vous salue. Deze levensmiddelen komen in de distributie. Oss stuurde spek. Het wordt tijd. Elken dag brood met stroop. Er is gebrek aan aardappelen. Het weer is slecht; sneeuw en regen..- Hedenmiddag om half twee is Frits tusschen Brunssum en Schinveld als duorijder op een motor in botsing gekomen met een Amerikaanse auto. Hij heeft het linkerbeen gebroken (onder de knie) en ligt hier in het ziekenhuis. De motorrijder zelf is er slechter aan toe. Ze waren op weg om inkopen te doen voor het leger. De schuld ligt aan de auto. Waarschijnlijk vanwege den modderigen weg geslipt. Frits is er een maand of drie goed mee. Misschien bewaard voor grooter onheilen.

13 November.- Kom juist van Frits. Het gaat in de goede richting. Ik trof hem met een cigaret. Riet en Cor waren er ook. De straten in Heerlen kunnen het vervoer niet slikken. Er zijn nu ook Engelschen aangekomen. De treinen rijden dag en nacht. Hoofdzakelijk voor vervoer van munitie. Dertig Deutsche parachutisten waren in den omtrek van Schaesberg neergedaald.- 25 zijn er gedood en 5 gevangen. Ze zullen nu wel niet meer proberen.

In den nacht van **18 op 19 November** is het hotel Roberts in de Stationstraat gedeeltelijk uitgebrand door brandbommen. Er trekken veel tanks door de stad. Ik telde een convooi van 76 stuks. Rolden naar Waubach enz. Gaan over het Duits Roermond verlossen. Van kanongebulder hoort men niets meer.

soldaat zoekt ontspanning op straat

24 November.- De Amerikanen vierden heden nationaal feest. Hier in het huis liggen er 150 van het Roode Kruis. Fuiven kunnen ze ook als goed. Dagelijks lekker eten en fijn rooken en wij mogen toekijken. Toch ruil ik niet met ze. Ik verwacht elken dag de bevrijding van Roermond en Venlo.

Vandaag **25 November** mooi weer en veel vliegtuigen in de lucht. De auto's blijven af en aan voeren. De glasramen zijn bespat met modder. Sittard heeft veel te lijden van granaten. Er vallen doden. Nabij Margraten (Gulpen) is een kerkhof aangelegd voor Amerikanen. Riet heeft 2 dagen in de week school in een lokaal van de Vroedvrouwschool op Hooghees. Paula zit steeds zonder hulp. Op Spekhei gaat alles goed. Willem heeft de radio terug bovendien nog een ander.

27 November.- Heerlen is hedennacht geteisterd door granaten. Huizen zwaar beschadigd. Geen persoonlijke ongelukken. Ik slaap ondergronds. Frits is verhuisd naar het noodziekenhuis in de Stationstraat. Het gaat goed vooruit met hem.- Op het kerkhof is ook een granaat gesprongen. Veel grafstenen afgebroken en ruiten in den achterkant van het ziekenhuis gebroken.

Zondag 3 December.- Mooi weer, veel vliegtuigen. Het is buiten gevaarlijk. Honderden tanks zijn er gepasseerd. Er vliegen raketbommen over Heerlen. Er vallen bommen in den omtrek en ook hier. Hier twee doden en in Eygelshoven op de Julia veel Amerikanen gedood. De bevrijding van Roermond en Venlo duurt lang.

Wanneer zullen we elkander wederzien.

In den nacht van Zondag **17 December** op Maandag **18 Dec.** zeven maal alarm. Omstreeks 6 uur v/m zijn brandbommen gevallen op het huis, waardoor de mansarde en de verdieping er onder geheel uitgebrand is (het gaat hier over het St.Jozefpension, waar Opa Loffeld toen verbleef. Ed.). De verdieping van de 1e-klassers heeft alléén wat waterschade, veroorzaakt door het bluswater. Mijn meubels hebben niets geleden. Van den brand zelf heb ik niets gezien. Ik slaap in een kelder van den zijvleugel waar niets gebeurd is en heb ook niets gehoord. De broeder is bij mij geweest aan het bed maar heeft mij laten slapen. De meeste bewoners slapen ondergronds. De broeders zaten in de kapel waar een brandbom door het plafond gevallen is en naast den Overste terecht kwam. Geen getroffenen. De toestand is spannend als men de geheele situatie overziet. Met Luesink heden **21 December** brieven en geld meegegeven. Ik hoop dat ze vóór Kerstmis in Gemert zijn.

1 Januari '45.- Zalig Nieuwjaar. Voor Heerlen een fataal begin. Hedennacht bommen gevallen. Twee doden. Al de huizen en de Pancratius op het Kerkplein zwaar beschadigd. Schunck voor de tweede maal. Een zoon van Stienstra gedood. Een gat in de kerkmuur zoo groot dat er een paard door kan. Hoek Geleenstraat verlengde Saroleastraat op het bankgebouw een voltreffer. Vrouw gedood. Er was vier maal alarm.

beschadigd glaspaleis

uur. 1 Januari is het kind gedoopt zonder aanwezigheid van peter en meter. Peter is Pater Eduard en meter Maria Zelis-Schmidt. Morgen **13 Januari** gaan moeder en kind terug naar huis. Het is een voorspoedige bevalling geweest.

15 Januari '45.- Hedenmiddag twaalf uur kwam geheel onverwacht pater Eduard in Heerlen. Na een bezoek aan Frits en Paula moest hij weer terug naar Gemert. De auto's stonden te wachten. (Toevoeging uit dagboek Eduard : "In de straat naar het Gasthuis zag ik juist Papa den achterkant van het St.Jozefspension intippelen; hij was gauw ingehaald.... Genoemde auto's waren Engelse legerwagens, bemand door soldaten die gelegerd waren op Kasteel-Gemert. Ik mocht met hen meerijden om aan de mijn

8 Januari '45.- Frits ligt sedert 2 Januari weer in het groot ziekenhuis. Oorzaak: Been verkeerd gezet. Frits in de put en wij ook. Heden 8 Jan. is hij voor het eerst behandeld. De behandeling is operatief gebeurd door Dr. Hustinx. Heeft twee uur en 35 minuten geduurd. De herstelling zal nu nog eens zes weken duren. Hadden we Utrecht maar kunnen bereiken. (Vanwege het Academisch Ziekenhuis, waar Zus verpleegster. Ed.). Het is volop winter. Er valt veel sneeuw. Schiet niet op met de oorlog.

9 Januari.- Frits ligt nu op zijn verzoek tweede klas kamer 47. Hij maakt het naar omstandigheden goed. Nu de verdoving uitgewerkt is, voelt hij pijn.

29 December '44 is geboren Anna Maria Loffeld (-Schmidt) des avond om 21.30

Schade Pancratiuskerk

in Heerlen kolen op te halen voor de verwarming van het kasteel. We reden een kort stuk via België om het nog niet bevrijde Roermond te vermijden").--

Dr. E. Hustinx

Vanaf 15 Januari niets bijzonders. Alléén een vliegende bom gevallen bij Drievogels-Spekhozerheide. Huizen beschadigd en twee dooden. Cor is benoemd tot tweede luitenant en belast met de verdeeling van de levensmiddelen. Goed baantje.- We zitten hier ook in de rommel Mijn kamer is onverwarmd. Boven ligt alles open en de leiding is bevroren. Ik logeer nu op een groote kamer met nog een heer. Gisterenavond op bezoek geweest bij een Amerikaansche dokter. Vier Cognac gedronken en cigarettten gerookt. Hij liet me een flesch Champ. zien met het etiket: "Nur für die Wehrmacht".

Zondag 28 Januari.- Zoojuist twee brieven bezorgd op mijn tafel. Het is zeer koud en er ligt veel sneeuw. Nu komt Pater Willems met zijn zusje op mijn kamer en vertelde mij alles wat er in Gemert is gebeurd. Het onderwijs ligt dus stil. God weet voor hoe lang. (toevoeging Eduard: op 22 Jan. waren alle studenten van Kasteel-Gemert door Engelse legerwagens naar huis gebracht, ook de jonge priesters, onder wie de Heerlense Piet Willems; aan hem had ik een en ander meegegeven).

Maandag 29 Januari.- De pakketten zijn bezorgd en alles in goeden staat. Hartelijk dank voor alles en namens allen. Quid retribuam ? (wat zal ik terugdoen ? Ed.)

1 Februari.- Ik heb gisteren Cor brief en pakje boter overhandigd. Het pakje boter gaf hij mij spontaan terug. Ik kan het goed gebruiken omdat ik weer onder dokters behandeling ben. Geen roggebrood, erwten, boonen enz. Ik krijg hier wat melk enz. Boter is nu voor mij een buitenkansje.- Gisteren ontving ik een brief van Ciel. Door tussenkomst van Mej. Kaag, dociale leidster St.mijn Emma H'broek. De post functioneert nog niet. Zeer lastig. de winter is verdwenen. Het is nu een modderpoel in Heerlen.

Hedenmorgen 1 Feb. kreeg ik bij mijn pensioen fl. 40 extra voor duurtetoeslag. Ik stuur dit bedrag. Ge kunt daarmee de schuld betalen en eventueel nog wat koopen. Ook voor u zelf kunt ge er geld afnemen.- Met Frits gaat het goed vooruit.

Hij krijgt veel bezoek.- Sedert 1 Jan. is het hier rustig. Geen kanongebulder. Geen gevaar in de lucht.

Intusschen is het al **13 Februari**.- Het gaat langzaam in de goede richting. We vernemen niets van Roermond. Laten we het beste hopen. Sedert 1 Januari is het rustig in de lucht. Veel bedrijvigheid op de wegen. Mijn verjaardag (11 Febr.) heeft mij rookartikelen bezorgd, o.a. van Ciel en Willy. Hoe is het mogelijk in dezen tijd. Ik heb ook een mooi cadeau voor hun huishouding. Hoe komt het in Oss?

15 Februari '45. - Heden in het middaguur kwam weer onverwacht Pater Eduard met veel goede gaven. Na twee uur oponthoud is hij weer teruggekeerd. (Alweer om per legerwagen kolen te halen, zoals op 15 Januari).

21 en 22 Februari.- Telkens om 8 uur een half uur alarm. Er is veel bedrijvigheid dag en nacht in de lucht en op den weg. Met Frits gaat het nu in de goede richting. Het been zit goed. Het moet nog vier weken in gipsverband zitten. aan bezoek heeft hij geen gebrek.

25 Februari.- Ik heb nog twee doorschriften van mijn oorlogsverslag. Een voor Zus en een voor Louise. Ge zult Ciel wel op de hoogte houden.- Later kunnen de kleinkinderen de waarheid vernemen.

Uw brief van 18/2 ontvangen. De doos appels werd bij Frits op de kamer bezorgd. Hartelijk dank voor de tabak die er in zat. Wat is die blikken doos tabak fijn. Heerlijk, nog lekkerder dan de sigaretten. Ik houd me aanbevolen als het enigszins kan. Ook niet ongenegen om goed te betalen. De aardappelen en erwten zijn gehaald door mij en Jantje Bardoul.- Het zou mooi uitkomen als ge met Paaschen een week kunt komen. Misschien is Roermond dan vrij want het gaat er geduchtig op los. Tanks en nog een tanks rollen naar het front. We zijn aan het hamsteren voor eventueele komst van Zus en Louise. Die zullen wel bijgespijkerd moeten worden. Vooral Louise.- Jan heeft het druk met het Amerikaans reliëf. Aan het hoofd staat een Am. dame, die op advies van Jan kleding enz. gratis verstrekt voor kinderen. Ik kan het al zien aan z'n eigen kinderen.- De doorgezonden snoepjes heb ik verdeeld. Ik kan wel zeggen dat de kinderen van Paula volop krijgen en m.i. te veel snoepen. Naar Ciel heb ik geschreven via een andere gelegenheid. Hartelijke groeten ook aan Bonnema. (die naar Gemert was geëvacueerd. Tweede vrouw van schoonvader van C.L.)Ed.).
(Na deze brief van 25 Febr., geschreven op hetzelfde papier als het dagboek, gaat dit weer verder; Ed.):

1 Maart 1945. - Roermond vrij. Goddank. Morgen gaat een kennis van Louise erheen en zal informeeren. Intusschen geven de kranten geen gunstige berichten omtrent de bewoners, evenmin van Venlo.

4 Maart Zondag. - Ben de geheele dag op bezoek geweest bij Willem. Alles wel.

6 Maart. - De heer Wachelder is terug van Roermond met teleurstellend bericht. Van het gezin van Louise niets te bespeuren. Haar huis heeft stuk geslagen ramen en in de kamer kapotte meubels. De muren tusschen de huizen zijn doorgebroken. Zoo zijn vele woningen door de vandalen mishandeld. Het huis van den Bisschop eveneens. Volgens genoemde heer was in Maasniel ook niemand meer. Mijn brief heeft hij achtergelaten om t.z.t. te kunnen afgeven. De fabriek in Herten (hier was schoonzoon Pierre Gruijters chef Inkoop. Ed.) is geheel verwoest. Ik veronderstel dat Louise met de kinderen naar Groningen geëvacueerd is. De Bisschop is daar eveneens. Was Louise maar hier in de veilige zône....

Heden was weer een reusachtige beweging van tanks door de straten van richting Aken naar richting Sittard.

8 Maart 1945. - De Pancratius is heden weer in gebruik genomen met plechtig Lof en Te Deum. De tram loopt nog niet. Hij hindert het drukke verkeer. Ik slaap nog steeds ondergronds. In den omtrek vallen vliegende bommen. Er is weer postbestelling doch alléén voor de stad. Intusschen nog niets van Louise en haar gezin vernomen.

Het is nu al **15 Maart.** - Hier volgt een passage uit den Vastenbrief van den Bisschop van 's-Hertogenbosch : De ervaring leert, dat huwelijken, gesloten tusschen katholieken van verschillende nationaliteit, van anderen landaard, zeden, gewoonten en gebruiken, maar al te vaak ongelukkig worden. Aldus de woorden van Mgr. Mutsaerts. Ik voeg hieraan toe dat ik die ellende in dat soort huwelijken persoonlijk heb zien gebeuren in den huidige en ook in den oorlog 1914/1918.

Moge mijne nakomelingen deze woorden ter harte nemen.

18 Maart. - Eindelijk nieuws uit Roermond via pater Eduard. Een brief van hem d.d. 16 Maart vergezeld van een doosje ontvangen. Hij bericht ons door een copiebrief van Louise dat Louise en kinderen in Maasniel bij de schoonouders vertoeven. Blijkbaar hebben ze geen gebrek gehad aan voedsel en verwarming. Maar Pierre helaas is in de handen van de Pruisen gevallen. Sedert 6 October '44 is hij, met nog een heer van het kantoor, te Posterholt meegenomen. Niets van hen bekend. Moge hij spoedig uit de Duitsche hel ongedeerd terugkomen. Die Duitsche

schurken hebben zich gedragen als wilde zwijnen. Wat is Zuid-Limburg er toch genadig afgekomen. Rest nu nog Zus in Utrecht.

22 Maart.- Heden had de stad Heerlen bezoek van de Koningin. 1,5 uur op de stoep gestaan om de stoet te zien. De auto van de Koningin was zwaar geëscorteerd door de Amerikanen. Van Hare Majesteit was niet veel te zien. De auto was dicht. Het glas was vuil. Niets geen onderscheiding van andere auto's in den stoet. De auto volgde onmiddellijk achter een pantserwagen met bedienende Am. soldaten.- De stad Heerlen is een rustoord geworden voor de militairen. Er zijn daarvoor veel gebouwen gerequireerd, o.a. het groote gebouw van Schunck. De Nutsschool Oliemolenstraat draagt nu het opschrift: Philadelphiahotel, enz. Overigens heeft de stad een normaal aanzien gekregen.

koningin Wilhelmina verlaat het gemeentehuis

(Op het dagboek-papier een schrijven aan Eduard) :

Heden 22 Maart werd weer een pakje in de Hessellestraat bezorgd met zeer veel goeds. Ik heb mijn portie van Riet ontvangen. Dank ,dank, dank....De eieren werden verleden week in goede orde ontvangen.- Wat is het toch zielig voor Louise en ook voor Pierre zoolang reeds in die duivelsche klauwen en niet weten wat met hem gebeurd is. Dagelijks komen hier burgers uit Duitschland in groote

auto's, mensen van alle leeftijden en nationaliteit. De Fransen en Belgen worden naar hun land doorgevoerd. De Joegoslaviërs, Russen enz. blijven hier. Voor het vervoer van die mensen is er een apart autopark met Fransche chauffeurs.

Jan Bardoul gaat deze week naar Roermond en zal trachten Louise naar hier mee te nemen. Ik hoop dat Pierre nog eens met een auto naar hier gebracht wordt.- Met Frits gaat het langzaam vooruit. Hij ligt nu al vijf maanden. Vanaf 19 Maart loopt de tram weer elke 40 minuten tusschen Heerlen en Kerkrade-Ehrenstein; dat is vóór het viaduct van den spoorweg. Geheel Zuid-Limburg tot Sittard is nu vrijgegeven. Moge nu spoedig de rest volgen.

Hierbij nog een brief van Jo. Tot spoedig weerzien. Het zal nu wel wat stiller zijn in het kasteel nu de soldaatjes weg zijn. Kun je soms aan een hoed voor mij komen. Maat 54,5-55. Liefst grijs. Andere kleur is ook goed.

Hartelijke groeten

P a p a .

Het dagboek gaat verder:

(1 April 1945 : PASEN.)

5 April. - Louise met de twee kinderen zijn een week hier geweest. Eduard drie dagen bij gelegenheid van de koperen bruiloft van Paula. (5.4.1945).

13 April. - Heden naar Roermond geweest. De schade in het huis valt nogal mee. De diefstal van verschillende waardevolle artikelen is erger, o.a. het mooie keukenfornuis.-Het been van Frits zit goed. Met sterker gipsverband mag hij nu leeren lopen.- De Hollandsche militairen gaan de grens over. Luitenant Cor komt dicht bij Roermond op Duitsch gebied. Van Pierre Gruijters nog niets bekend. Louise is nogal tamelijk berustend. Ik heb reden om aan te nemen dat het nog een viertal weken duurt voordat P.G. terug is. Hij zit vermoedelijk in Leverkusen op een laboratorium. Die plaats is nog niet vrij en wanneer ze nu vrij is, worden de gevangenen eerst in quarantaine gehouden door de Amerikanen. Voor zoover ik gezien heb is vanaf Susteren tot Roermond ontzettend veel schade. Geen huis meer bewoonbaar. En dan de slachtoffers. Zuid-Limburg is er genadig afgekomen.

Van **15 April tot 27 April** in Roermond geweest om Louise te helpen bij het installeren van de woning. Van haar man is nog niets bekend. (Toevoeging Eduard: het lichaam van Pierre werd in Juni 1945 ontdekt in een graf dicht bij de Duitse grens. Hij werd hier begraven op het kerkhof van 't Zand te Roermond 23 Juni 1945.- Later, in December 1950, hebben de Duitse daders terecht gestaan

voor het Schwurgericht te Aken. De ene dader werd veroordeeld tot twee jaar, de andere tot één jaar. Gebleken was, dat zij na het verdwijnen van Pierre (6 Okt. 1944) hem en zijn collega hadden opgepakt, illegale papieren hadden gevonden, en beiden in een bos te Effeld hadden neergeschoten.) - Het dagboek verder:

5 Mei 1945. Nederland vrij. Goddank. Dat was nog niet verwacht.

7 Mei- Duitslands volledige capitulatie.

De oorlog is uit Europa.

Deo Gratias. Am e n .

Uit een brief aan Eduard, op de achterzijde van het laatste dagboek-blad :
Heerlen, 9 Mei 1945.

Hierbij het einde van mijn verslag. Voor de drie laatste Provincies in Nederland is het gelukkig goed afgelopen, althans beter dan voor midden- en noord-Limburg. Ik heb via het Roode Kruis naar Utrecht geschreven en verwacht ook van Zus eenig bericht.

Ik ben plusminus 14 dagen in Roermond geweest en Louise op dreef geholpen.

Het duurt lang voordat er iets van Pierre bekend is. Dagelijks komen er treinen met gerepatrieerden aan. Misschien is hij al in het land en in quarantaine. Het is te hopen.-

Het is dubbel prettig door het schoone Meiweer nu de oorlog afgelopen is.

Heerlen viert feest in verlichte straten. De verduistering heeft gelukkig afgedaan.

.....

Rietje Bardoul heeft verleden Zondag haar 1e Communie gedaan. Paula had er veel werk van gemaakt. Goed diner en veel gebak. De borrel mankeerde ook niet.

.....

Met Frits gaat het langzaam vooruit. Ik tref hem dikwijls in de gang op twee stokken om te leeren lopen. Een langdurig proces.- Waarschijnlijk komt de dienstboden van Louise a.s. 1 Juni in de Hessellestraat wonen. Dan is Riet ontlast.

.....

Vanuit mijn raam zie ik nu (het is half elf) een groote verlichte W op den top van de schoorsteen van de O.N. Mijn.

De Amerikanen zijn nog steeds in huis (Sint Jozefpension).

a.s.Zaterdag verwachten we de familie uit Oss.

Wanneer zal ik weer een de reis naar het Noorden kunnen maken. Het kan nog lang duren. Doet de groeten aan Bonnema en hartelijke groeten.

(w.g.) P a p a

(Copie Eduard Loffeld
Baarle-Nassau 25 Juni 1980.)

De kalender 2015

Het thema van deze kalender is een virtuele wandeling door het centrum van Heerlen. Wij beginnen op het Kerkplein, gaan naar de Geleenstraat om via de Honigmannstraat en de Willemstraat te eindigen op het Emmaplein. Op de achterkant van elk blad staat een korte beschrijving van wat we op de foto's zoal zien.

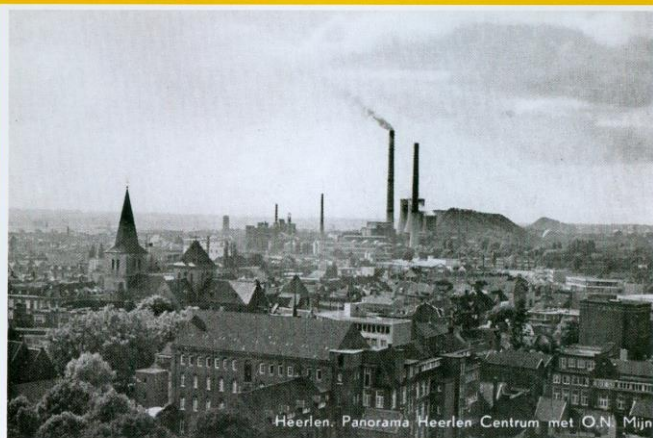
De kalender is samengesteld door de leden van de Foto- en Filmgroep te weten Ad Derks, Jan Halmans, André Hoenen Lei Ritzen Jan Dooijeweerd en Ton Roijen. De vormgeving is van Jan Theunissen samen met de Werkgroep Foto- en Film.

De foto's zijn grotendeels uit eigen collectie. De teksten zijn geschreven door respectievelijk André Hoenen en Jan Halmans. Verder hebben ook Jan Dooijeweerd, Ad Derks, Lei Ritzen en Ton Roijen hun steentje bijgedragen aan het samenstellen van de kalender 2015.

Het bestuur hoopt dat de kalender het hele jaar - en misschien daarna ook nog - een aanwinst zal zijn aan de muur. (of waar dan ook).

Veel plezier ermee. .

Ton Roijen 2014

Kalender **2015**

HEEMKUNDEVERENIGING

HEERLEN

STAD

Colofon

Hart van Heerlen is een uitgave van de heemkundevereniging Heerlen Stad en verschijnt twee keer per jaar.

Ingezonden artikelen:

zijn van Jan Halmans, Ton Roijen, Loes Loffeld en Leo Franck

Foto's:

Heemkundevereniging Heerlen Stad en Rijckheyt

Mocht u naar aanleiding van dit tijdschrift lid willen worden van de heemkundevereniging Heerlen Stad dan kunt u zich aanmelden door:

- Een mail te sturen naar info@heemkundeverenigingheerlenstad.nl
- Of een kort briefje naar het secretariaat.

Bij uw aanmelding zouden wij graag uw adresgegevens, eventueel mailadres of telefoonnummer ontvangen.

De contributie van de vereniging bedraagt € 15, - per jaar.

Secretariaat:

Willemstraat 66, 6412 AT Heerlen

Bank:

NL83 INGB 0004 9228 278 t.n.v. Heemkundevereniging Heerlen Stad.

Nadere informatie over de vereniging kunt u vinden op onze

Website: www.heemkundeverenigingheerlenstad.nl

Facebook: heemkunde heerlen stad

ISSN 1877-6957